

Nevenka Bezić Božanić

Split

PREZIMENA I NADIMCI U SPLITU POČETKOM XIX STOLJEĆA

UDK 800.87:801:313

Rad primljen za tisak 19. lipnja 1986.

Split je potkraj XVIII stoljeća životario pod upravom onemoćale Mletačke Republike još neoporavljen od posljednje kuge 1784. godine i u takvim prilikama dočekao je 14. srpnja 1797. godine austrijsko brodovlje s generalom Matom Rukavinom na čelu i novu upravu. Tih nekoliko godina austrijska vlast još nije pravo ni sredila administrativne poslove u Dalmaciji, a već krajem veljače 1806. godine vlast preuzimaju Francuzi koji će tu ostati do 1813. godine, kad ponovo mijenja gospodara i dolazi pod Austro-Ugarsku Carevinu.

Grad je s pregrađima imao 1808. godine 5955 stanovnika, a do 1828. godine imao je zajedničku matičnu službu u stolnici sv. Duje u kojoj su se upisivali svi vjenčani, kršteni i umrli stanovnici središta grada te prigradskih naselja Varoša, Dobrog, Manuša i Lučca. Iako su u tim predjelima i prije postojale župe, ipak su se matične knjige vodile u stolnici,¹ a od 1825. godine Lučac i Manuš se odvajaju i zapisuju u novim knjigama, dok će Varoš i Dobri učiniti to 1828. godine. Možda je tome razlog što su se vodile knjige u katedrali, kako spominje generalni providur za Dalmaciju Vicko Dandolo u jednom izvještaju, nepoznavanje talijanskog jezika u dvije župe splitskog predgrađa. Naime prema tom izvještaju župnici su bili Poljičani, nisu poznavali talijanski i latinski jezik pa nisu ni mogli voditi knjige na tim jezicima, kojima su se te knjige morale voditi.² U razdoblju od 1797. do 1828. godine nisu ni vođene onako kako bi to trebalo već u vrijeme kad je ustanovljena nova državna administracija, to jest matične knjige nakon pada Mletačke Republike dobile su tiskane obrasce, što su za potrebe države morali voditi župnici pojedinih župa. Neki su od njih dapače vodili dvostruke knjige u običnim

sveskama za crkvene potrebe, dok su državne imale tiskani obrazac u knjigama sa po stotinu listova, a kad bi knjiga bila ispunjena, bila bi prošivena uzicom i zapečaćena na zadnjoj stranici, da se ne bi izvlačili pojedini listovi. Međutim splitske matične knjige tog vremena nisu baš uredno vođene, podaci nisu potpuni, izostavljena su često zanimanja i prijeklo stanovnika, a i prezimena su pisana na različite načine (primjerice Barković-Barkojević, Mitrojević i slično). Ponekad su zapisivani samo nadimci, koji su bili poznatiji kod nekih porodica od prezimena, kao i oblici prezimena u pridjevu posebno kad se radi o ženama, ali samo u slučajevima smrti ili kumstva. Tako se spominje Katarina Milinica (Milinizza), Dujka Mišicina (Missizina), Tomica Generalova iz Trolokve, Magdalena Banova, Matija Biluševa (Bilusseva), Betina Bobanuša (Bobanussa) i dr.

Upravo u tom razdoblju posebno su zanimljivi oblici prezimena, koja se ne spominju ranijih godina XVIII stoljeća.* To su tri načina pisanja prezimena. Prvo su dvojna prezimena, kojih u drugoj polovini XIX stoljeća ima vrlo malo, zatim prezimena s raznim nadimcima, koji ponekad određuju i obiteljsko zvanje, ili su lična, pa se tijekom sljedeće generacije izgube, a ima i nekoliko nadimaka što označuju porijeklo obitelji. Prema nekim indicijama i uspoređujući starije popise splitskog življa dvostruka prezimena mogla su nastati nakon pomora od kuge i to čitavih porodica, pa ako je posljednji potomak bila žena, muškarac je na vjenčanju uz svoje prezime prihvaćao i njeeno. To je bilo posebno ako je ženina obitelj bila uglednija ili imućnija. Međutim već u drugoj generaciji jedno prezime otpada i samo u iznimnim slučajevima ostalo je do naših dana nekoliko dvojnih prezimena u Splitu.³

Između ta dva prezimena najčešće je umetnuta riječ »detto« što znači »rečeni« i samo je nekoliko prezimena koja nemaju taj dodatak. Dvostruka prezimena u razdoblju od 1797. do 1828. godine u Splitu su:

ARŽIĆ (Arxich) reč. Bigoni.

BASIĆ reč. Jadrić (Bassich detto Iadrich) iz Trolokva,

BERNARDI reč. Manzoni, BERNETIĆ reč. Periš (Periss), BILOTIĆ reč. Murić,

BONAČIĆ reč. Ivičević (Bonacich detto Ivichievich), BRAJEVIĆ reč. Bakotić (Braevich detto Baccotich), BRAJEVIĆ reč. Jagić (Giaghich),

COTIĆ reč. Koštre (Zotich detto Costre), CVITANIĆ reč. Generalić (Zuitanich),

CVITANOVIĆ reč. Župić (Zvitanovich detto Xupich), ČULIĆ reč. Antić (Ciulich detto Antich), ČULIĆ reč. Peračić i Peseljević (Peracich i Peseglievich).

DADAS reč. Franić, DALMA reč. Bastia, DOBANOVIĆ reč. Bianchi, DOMINIS

reč. Gospodnetić, DROTIĆ reč. Lovrić, DRASKOVIĆ reč. Bonačić, DRELJE

reč. Pavazza (Dreglie), Duić reč. Puizina (Duich), DUPLANČIĆ reč. Ferić i Senjić (Segnich).

ERCEG reč. Mikan (Erceg detto Mican).

FABIJANAC reč. Marušić (Fabianaz detto Marussich), FRANIČEVIĆ reč. Grčić (Franichievich detto Garcich), FRANIĆ reč. Jelinić (Franich detto Jelinich),

FRANIĆ reč. Mladineo.

GALJOTOVIĆ reč. Granić, GATIĆ reč. Zavoreo — Šibenik, GENERALIĆ reč.

Negodić, GLIKOVIĆ reč. Petrina i Poduje (Puduglie, Puduie), GOJSALIĆ reč. Amulić (Gosaglich detto Amulich) — Kostanje, GRGURINOVIĆ reč. Ferić

(Ghargurinovich detto Ferich), GRIMALDI reč. Likarić (Licarich).
IKOVIĆ reč. Markovina (Gicovich), ILIJIĆ reč. Bakić (Iliich detto Bachich),
IVANIŠEVIĆ reč. Mrduljaš (Ivanissevich detto Marduglias), IVIČEVIĆ reč.
Bubrigović (Ivichievich detto Bubrigovich).

JELAVIĆ reč. Martić, JELIČIĆ reč. Bakić (Jelicich detto Bachich) — Gornji
Muć, JELIČIĆ reč. Kocunić (Cozunich i Cozunovich), JERONČIĆ reč. Alfirović
(Geroncich detto Alfirovich) — Ostrovica, JURETIĆ reč. Maleš (Males), JUR-
JEVIĆ reč. Gančević i Ganković (Giurgievich detto Gancevich i Gancovich).

KATIĆ reč. Mornar i Perić, KRAGIĆ reč. Radovniković (Craghich detto Radov-
nicovich), KRASOTIĆ reč. Tramontana.

LETE reč. Dinić, LOVRIĆ reč. Šore, Ljubičić reč. Škorić (Gliubicich detto
Scorich).

MARASOVIĆ reč. Viđak (Vidiach), MARIĆ reč. Jakas (Jaccas), MARINOVIĆ
reč. Mitrović (Mitrović se spominje i uz prezime Marović), MIJIĆ (i Milić) reč.
Dorić, MILATIĆ reč. Glumčević i Glumac (Glumcevich i Glumaz), MILOŠEVIĆ
reč. Bubalo, MIŠIĆ reč. Dadić (Missich), MLADINIĆ reč. Periša (Perissa),
MULJAČIĆ reč. Dragičević (Mugliacich detto Dragichievich).

NADALI reč. Božulić (Boxulich), NIŽIĆ reč. Dorić (Nixich detto Dorich), NO-
VAKOVIĆ reč. Ivanda — Omiš.

ORBANI reč. Majoli, OZRETIĆ reč. Oštrich (Osretich detto Osstrich).

PAIĆ reč. Erceg (Paich detto Ercegh), PALMIERI reč. Kristijanović (Cristia-
novich), PAVLIĆ reč. Jurić, Fontana i Merković, PERESA reč. Markovina, PE-
RIĆ reč. Bešker (Bescher), PERIŠIĆ reč. Lukrić (Perissich detto Lukrich),
PERLAIN reč. Ferić, PIEROTIĆ reč. Dvornik, PUIZINA reč. Petrić.

RADOJEVIĆ reč. Mustaćić (Mustacich), RADOVNIKOVIĆ reč. Kušić i Kustić
(Cussich i Custich), Rajčić reč. Biuk (Raicich), Raić reč. Erceg, RAZMILOVIĆ
reč. Botica (Rasmilovich), REIĆ reč. Buble i Novak, ROGLIĆ reč. Nakić (Ro-
ghlich detto Nachich).

SARDELIĆ reč. Kragić, SARJANOVIĆ reč. Marinčević (Sarianovich detto
Marincevich) — Vršnjak, SAŠIĆ reč. Šilović, SENKOVIĆ reč. Svarčić (Sencovich
detto Svarcich), SENJANOVIĆ reč. Franić (Segnanovich detto Franich), SI-
SAKOVIĆ reč. Tramontana, SMACHIA reč. Petica (Petiza), SMOLJANOVIĆ
reč. Petrina, STANIŠIĆ reč. Kraguljević (Stanissich detto Craghuglievich), STI-
PIĆ reč. Kačić — Makarska, SUIĆ reč. Krstulović.

TECILAZIĆ reč. Prvoš (Tezilasich detto Pervos), TESOLATO reč. Daganello,
Tomić reč. Kamatnić (Camatnich), Tomić reč. Zelić — Jesenice.

UGRIN reč. Šparac (Sparaz), UGRINOVIĆ reč. Oštrić.

VESELICA reč. Vuleta (Veselicza), VUČETIĆ reč. Palavršić (Vucetich detto
Palaversich), VUKOVIĆ reč. Kalebich, VUŠKOVIĆ reč. Jerić (Vusscovich det-
to Gerrich) i Remetin.

ŽILIĆ reč. Kolarić (Xilich detto Colarich), Žuljanović reč. Čović (Xuglianovich
detto Covich) i Juras — oboje Gornje Polje.

Dvojna prezimena bez riječi »rečeni« u Splitu su u tom razdoblju:

BOROVČIĆ KURIR, BOŽIČEVIĆ FALARGOVIĆ (Boxichievich Falargovich),
BRAŠKIĆ VITKOVIĆ (Brasschich Vitovich), BUROVIĆ SIRIŠČEVIĆ (Buro-
vich Sirischievich), DIKLIČIĆ KUZMANIĆ (Diclicich Cusmanich), GOALENI
DRAGIĆ, IVANIŠEVIĆ KUKOČ, JURKOVIĆ ZAVOREO, KAČIĆ MIOSIĆ, MA-

RINIĆ KRAGIĆ (spominje se i kao Marinov i Marinaz), RENIĆ DADIĆ, SPUDIČEVIĆ TOMIĆ, TASOVČIĆ DUDAN, TERZIĆ KAČIĆ (Tersiich Cacich), TOMASIĆ BORKOVIĆ, TOMIĆ KURTELAČIĆ (Curtelacich i Cortelazzi), VESANOVIĆ DVORNIK, VUKNIĆ PODUCOVIĆ (Vuchnich Poduzovich).

Obitelj JURETIĆ promijenila je prezime u CASANI (Giuretich ora Cassani).

Splitska prezimena imaju razne nadimke što su vezani uz lična imena, zanimanja, ljudske osobine i slično. To su:

AJDUKOVIĆ reč. Božji, Paškvin i Žeste (Haiducovich detto Boxji, Pasquin, Xeste, Seste), ALFIREVIĆ reč. Sdure i Sdere, Alujević reč. Korin, Dujas, Serleta i Spanjol (Haluevich detto Corin, Duias, Serletta, Zerletta, Spagnol), ALJINOVIC reč. Bambas i Jera (Haglinovich detto Bambas, Gerra), ANDREIS reč. Staljar (Stagliar), ANTIĆ reč. Palikuća (Antiich detto Palicucha), ANTINORI reč. Pinchio, ARŽIĆ reč. Lora i Pavlina (Harxich detto Lora, Paolina).

BAGAT reč. Điro (Giro, Girino), BAKOTIĆ reč. Basko, Janketo i Koko (Bacotich detto Basco, Gianchetto — Janchetto, Coco), BARAS reč. Mišadin, BARIŠIĆ reč. Guina, BARKOVIĆ i Barkojević reč. Pešnjardo (Pesgnardo), BARNABIĆ i Bernabić reč. Pervic (Perviz), BEGO reč. Bombin, BERENGO reč. Demondo, BERNARDI reč. Eufemia, BIAGIĆ reč. Bule — Kaštel-Sučurac, BILIĆ reč. Mersan i Mersin, BIOČIĆ reč. Aučin (Biocich detto Aučin) — Kaštel-Sučurac, BIRSANOVIĆ reč. Bardella, BONAČIĆ reč. Lešte i Žarin (Xarin), BORČIĆ reč. Borsa i Orlašina (Borčić detto Orlassina), BOŽIĆ reč. Karanfila i Žutanac (Boxich detto Xutanaz, Xutonich), BOŽULIĆ reč. Nade (Boxulich), BRAJEVIĆ reč. Vuica (Braevich detto Vuizza), BRALIĆ reč. Canzo, BREŠAN reč. Cristalina, BUJ reč. Kalafat (Bui detto Calafato), BULIĆ reč. Klarica (Clarizza), BURE reč. Ražo (Raxo).

CASSOTTI reč. Jeroh (Gerroch, Gerrich), KATIĆ reč. Sarko (Sarco), CVITKOVIĆ reč. Mersan — Slime, Čelanović reč. Muša (Celanovich detto Mussa), ČELIĆ reč. Kokošica (Celich detto Cocosizza), ČULIĆ reč. Bajo, Dragan, Jurica, Lučica, Šetko i Viskota (Ciulich detto Jurizza, Luciza, Setco i Viscota).

DEROSI reč. Rapetta — Trogir, DESPALATOVIĆ reč. Miol i Rataj, DESPOT reč. Gunžolo (Gunxolo), DEŠKOVIĆ reč. Furioso (Descovich), DOMAZET reč. Acara (Azzara), Domjanović reč. Mlade, DRICA reč. Crnogaća (Drizza detto Cernogachia), DRUŽEIĆ reč. Andrijana, Anculin, Gargaca i Grk (Druxeich detto Andriana, Andrianich, Anzulin, Gargazza, Garch, Gherg), DUŽIJANIĆ reč. Patatak (Druxianich detto Patach), DUJMOVIĆ reč. Martaca (Duimovich detto Martazza), DUMANIĆ reč. Šulento. DUPLANČIĆ reč. Dujkasa (Duplancich detto Duicasa, Duica), Dvornik reč. Barbica i Smoska (Dvornich detto Barbizza, Smosca).

FONTANA reč. Babana, FRADELIĆ, reč. Gale, FRANDEK reč. Josko (Frandech detto Josco, Gosco), FRKIN reč. Čokica (Farchin detto Chiochizza) — Murther.

GANČEVIĆ reč. Pendilo, GAŠPAROVIĆ reč. Fornelin, Kranjac i Rebac (Cragni-az, Rebaz), GIUSTINIANI reč. Spaletto, GLAVINOVIĆ reč. Arun i Bure, GLIKOVIĆ reč. Spanjol (Glikovich detto Spagnol), GOJSALIĆ reč. Plasina — Kostanje, GRAMATICOPOLO reč. Bacon, GRGUREVIĆ reč. Bora — Rogoznica, GRGUREVIĆ reč. Misorak (Garghurevich detto Misorach), GRUBIŠIĆ reč. Rovigo (Grubissich).

IKOVIĆ reč. Peraca i Rade (Icovich i Gicovich detto Perazza), ILIĆ reč. Mlinar (Ilich), IVKOVIĆ reč. Manjaka (Ivcovich detto Magnaca), IVANIŠEVIĆ reč. Cingano, IVANKOVIĆ reč. Fiscaldo.

JELIĆ reč. Kokošica (Cocosiza), JERIĆ reč. Kunjac (Gerrich detto Cugnaz), JURIČIĆ reč. Brelo, Kršul i Žakon (Juricich detto Chersal i Xacon), JURIŠIĆ reč. Lušnica i Carataj (Jurissich detto Lusniza i Zarataj). KALITERNA reč. Bucia — Bužija, Mihaljev i Putin (Miagliev, Miaglievich), KRSUL reč. Surve, Lušnica i Tirata (Charsul, Carsul detto Lusniza), KATALINIĆ reč. Africo, KATIĆ reč. Kokošica, KATUNARIĆ reč. Domilija, KIČARIĆ reč. Borgia (Chichiarich) — Podstrana, KLISKIĆ reč. Kakalina (Clisschich detto Cacalina), KNEZOVIĆ (Knežević ?) reč. Giozel i Passalia, KOVAČ reč. (Covaç detto Begh), KOVAČIĆ reč. Gingolo i Martaca, KOZAR reč. Peroš (Cozar detto Peros) — Mravinci, KRIŽEVIĆ reč.* Kese, Frizelin, Jelin — Jelić, Lešte, Marinca, Opara, Reglias — Relia i Spadin (Carstulovich detto Chese, Marinza), KUKOČ reč. Ballotta, KUZMANIĆ reč. Perasa, KUZMIĆ reč. Bekin (Cusmich detto Bechin). LISTEŠ reč. Skladnica (Listes detto Scladnizza), LOVRIĆ reč. Lere, Pek i Barbica (Peck i Barbiza).

MANOLA reč. Kovačica (Covaçizza), MARČIĆ reč. Ugrin (Marcich), MARIĆ reč. Rude, MARINOVIĆ, reč. Babo, Grga (ovaj se nadimak spominje i uz prezime Marinić), MAROEVIĆ reč. Plakalov (Placalov), MAROVIĆ reč. Pašaliija (Passalia), MATIĆ reč. Tokmak, MATIJEVIĆ reč. Bartulinac i Bartul, Pulinar i Ratar, MAZZOLA reč. Pavissa, MAZZUCATO reč. Scutar, MENEGHELLO reč. Veccelli, MIJIĆ reč. Čukara, Čučara (Chiuchara, Chiuchiarara), MIKACIĆ reč. Manus, MILAS reč. Kokica (Cochizza), MILIĆ reč. Baghetta — Trogir, MILIĆ reč. Crusianaz — Čiovo, MITROVIĆ reč. Krščan (spominje se i kao Mitrovich detto Carschian, Cristian, Cristiano) i Lampe, MOJTIĆ reč. Žmire (Xmire, Smire), MRDULJAŠ reč. Babo (Marduglias), MULJACIĆ reč. Bajo (Mugliacich) — Kaštel-Kambelovac, MUŽINIĆ reč. Jurela i Loše (Muxinich detto Jurella i Losse). NINČEVIĆ reč. Perko, Petras, Puizina i Setraga (Nincevich detto Perco). OZRETIĆ reč. Čerin i Čure (Osretich detto Cerin, Ciure).

PAIĆ reč. Roko (Rocco), PAPARELLA reč. Maddalena i Opara, PAVELIN reč. Sokol (Socol) — Kaštel-Sučurac, PAVIŠIĆ reč. Pranjo (Pavissich detto Pragno), PAVLOVIĆ reč. Gaća i Saida (Gachia), PERVAN reč. Cotromano, PERLAIN reč. Magnaterra, PESNJARDO reč. Bile i Belmio (Pesgniardo detto Bille), PETRAVIĆ reč. Muoizza, PETRIČIĆ reč. Gutta, PETROVIĆ reč. Imbro, PIRIĆ reč. Rocco, PODUJE reč. Pipikin (Pipichin), POPOVIĆ reč. Daghetta i Dules, PUIZINA reč. Fibrinac (Fribinaz), PROTIĆ reč. Pastorella.

RADINOVIĆ reč. Tanger (s istim nadimkom spominje se i prezime Radnić), RADIŠIĆ reč. Bodul (Radissich se spominje i kao Radissin), RADOŠ reč. Susak (Rados detto Susac), RADOŠELJEVIĆ reč. Tirata (Radosseglievich), RADMILOVIĆ reč. Martoloz, RAZMILOVIĆ, reč. Patak (Rasmilovich detto Patach), REIĆ reč. Beg, Boško, Kiloza, Kovač, Kućin, Malac, Mikel, Segora i Troguzan (Begh, Bosco, Chilosa, Covaç, Cuchin, Michel i Michetov, Malaz, Troguzan), RELJA reč. Santo (Relia i Reglia). ROGULIĆ reč. Maica, ROSANDIĆ, reč. Gleo (?), RULJANOVIĆ reč. Slugo (Ruglianovich), RUŽIĆ reč. Maruša (Ruxich detto Marussa).

SARVANTO reč. Fabianora, SENJANOVIĆ reč. Copo (Zopo), SIROTKOVIĆ reč. Arap i Bodul, SINOVCIĆ reč. Barne i Žarin (Sinovcich detto Xarin), SMOLJA-

NOVIĆ reč. Ratalj (Ratagl), Spagnol reč. Korin (Corin) i Sarletta, SPOSETTI reč. Boro, SPUDIČEVIĆ reč. Bundula (Spudichievich), STANISIĆ reč. Kranjac (Stanissich detto Cragnaz), STOLIČIĆ reč. Škova (Stolicich detto Scova), SUIC reč. Levro i Mikica (Suich detto Michizza), SULJAN reč. Slugo (Suglian).

ŠEGVIĆ reč. Kozlan, Piko, Starcev, Suje (Segvich detto Coslan, Pico, Starzev), ŠILIĆ reč. Grgurina (Šilich detto Gargurina), ŠILOVO reč. Gargorina, Sale i Salustria, ŠKARIČIĆ reč. Bako, Biskara, Sako (?) i Žakan (Scarichich, Scari-cich detto Bacco, Bischiara, Saco, Xacan), ŠKOLJAR reč. Frendach, Joško i Riste (Scogliar detto Josco), ŠORE reč. Sisko (Sorre detto Sisco).

TECILAŽIĆ reč. Kantara (Tezilasich detto Cantara), TOMAŠIĆ (Tomašević) reč. Lende, TOMIĆ reč. Bariša i Bunjula (Tomič reč. Barissa i Bugnulla), TRUMBIĆ reč. Babo i Babin, TUDORIĆ reč. Gemo (Ghemo), TVRDE reč. Maco (Tvarde detto Mazo).

VESANOVIĆ reč. Barbica, Farufa, Incocia, Smachia i Terse, VESELKOVIĆ reč. Kokan (Cocan), VIĐAK reč. Bugara i Male (Vidiach), VITAIĆ reč. Setto, VLAŠIĆ reč. Kuvac i Marče (Vulasiich detto Cuvaz i Marče), VRDOLJAK reč. Leso (Vardogliach), VUKADIN reč. Voloder, VUŽIĆ reč. Papuča (Vuxixh detto Papucia), VUŽIĆ reč. Stipeta — Solin, VUŽIĆ reč. Vučica (Vučizza) — Dugo-babe.

ZANINOVIĆ reč. Spaia, ZORIČIĆ reč. Nade i Padek (Zoricich detto Padech), ZUVANIĆ reč. Cile. Žmakia reč. Osibov (Xmachia), ŽMIRE reč. Matacin (Xmire detto Mattazin).

Nekoliko prezimena nosi nadimke što označuju porijeklo obitelji. Očito je da su nosioci tih prezimena u nekoj ranijoj generaciji doselili u Split, ali je porodici ostao nadimak koji govori odakle su im došli predci. Ovi nadimci se razlikuju od doseljenika iz prve generacije, jer je uz njihovo prezime zabilje-ženo točno ime mjesta ili pokrajine odakle su došli. To su:

BARAS reč. Slatinjac (Slatignaz), BILIĆ reč. Labinjanin (Labignanin), BOŽIN reč. Sušurac (Boxin detto Sussuraz), COLONELLO reč. Bergamasco, DELIĆ reč. Sućurac (Suzuraz), DUJAMČIĆ reč. Turco, IVANOVIĆ reč. Bugarin, JURADI-NOVIĆ reč. Sućuranin (Suzurzanin), JURIĆ reč. Bosna, LULIĆ reč. Vlajo (Vula-jo), MARASOVIĆ reč. Dugopoljac i Radoboljac (Dugopojaz i Radobogliaz), MA-RINOVIĆ reč. Kaštellanac (Castellanaz), MASOVČIĆ reč. Solta (Masovcich det-to Solta), MILJAS reč. Šibenčanac (Miglias detto Ssibenchiáz), POVIJANOVIĆ reč. Bugar, RAIĆ reč. Bosanac (Bosanaz), RADONIĆ reč. Klišanac (Clissanaz), ZULIANI reč. Paduan.

Nadimci u tom razdoblju vezani su ili uz obitelj ili uz osobu, pa se stoga već u sljedećoj generaciji neki i ne spominju. Međutim od nekih nadimaka ka-snije su nastala prezimena (Skladnica, Pužina i dr.). Nadimak ima svoje zna-čenje u raspoznavanju pojedinih obitelji istog prezimena, koje je zbog broj-nosti članova bilo teško razlikovati, pa se tako često i ne upisuje prezime već samo nadimak. Tek u matičnim knjigama oko polovice XIX stoljeća takav način upisivanja više se ne upotrebljava, a upisuju se samo porodični nadim-ci radi lakše identifikacije. Splitski se nadimci spominju i u memoarskoj građi, u književnim djelima što opisuju splitske prilike i događaje te u teksto-vima na splitskom narječju, koji opisuju pojedine ličnosti.⁴ Nadopunjeni i arhivskom građom moći će se sagledati u cjelini.

Ti nadimci su:

Acara, Afriko, Adriana, Anculin, Arap, Arun, Aučin.

Babana, Babin, Babo, Baghetta, Bajo, Bako, Bakon, Balotta, Bambas, Barbica, Bardella, Bariša, Barne, Bartulinac, Basko, Beg, Bekin, Belmio, Bergamasco, Bile, Biskara, Bodul, Bombin, Bora, Borga, Boro, Borsa, Bosna, Bosanac, Boško, Božja, Božji, Brelo, Bucia — Busia, Bugara, Bugarin, Bule, Bungula, Bunjula, Bure.

Carataj, Cile, Cingano, Copo, Crnogaća, Čukara, Čure, Čerin.

Daghetta, Demondo, Dujka — Dujkasa, Domilija, Dragon, Dugopojac, Dujas, Dules, Điro.

Eufemia.

Fabianora, Farufa, Fibirinac, Fiskaldo, Fornelin, Friendak, Frizelin, Furiso. Gaća, Gale, Garga, Gargaca — Gerch, Gemo, Gingolo, Giozel, Gleo, Grgurina, Guina, Gunžolo, Gutta.

Imbro, Incocia.

Janketo, Jelin — Jelić, Jera, Jerok — Jerić, Joško — Gosco, Jurela, Jurica.

Kakalina, Kalafat, Kanco, Kantara, Karanfila, Kaštelanac, Katinin, Kese, Kilosa, Klarica, Klišanac, Kokan, Kokica, Koko, Kokošica, Korin, Kotromano, Kovač, Kovačica, Kozlan, Kranjac, Kristalina, Kršćan — Kristian, Kršul, Kruzijanac, Kućin, Kunac, Kuvac.

Labinjanin, Lampe, Lende, Lere, Leso, Lešte, Levo, Lora, Loše, Lučica, Lušnica.

Maco, Madalena, Magnaterra, Maica, Malac, Male, Manus, Manjaka, Marče, Marinca, Marsan — Mersin, Martaca, Martoloz, Maruša, Matacin, Mialjev, Mikel, Mikica, Miol, Misadin, Misorak, Mlade, Mlinar, Muioza, Muša.

Nade.

Opara, Orlašina, Osibov.

Padek, Paduan, Palikuća, Papuča, Pašalija, Paškvin, Patak, Paviša, Pastorella, Pavlina, Pek, Pendilo, Peraca, Peraša, Perko, Peroš, Pervic, Pešnjardo, Petras, Piko, Pinchio, Pipkin, Plakalov, Plašina, Pranjo, Puizina, Pulinar, Putin.

Rade, Radobojac, Rapeta, Rataj — Ratalj, Ratar, Ražo, Rebac, Reljas, Riste, Rovigo, Rude.

Saco, Saida, Sale — Salustria, Santo, Sarko, Segora, Sarletta — Serletta, Sdure — Sdere, Setraga, Setto, Skladnica, Skova, Skutar, Slatinjac, Slugo, Smakija, Smoska, Sokol, Spaja, Spaletto, Staljar, Starcev, Stipeta, Suje Sulento, Surve, Susak, Sušarac — Sućurac — Sućuranin, šetko, Šibenčanac, Šolta, Špadin, Španjol.

Tangar, Terze, Tirata, Tokmak, Troguzan, Turko.

Ugrin.

Viskota, Vlajo, Voloder, Vučica, Vuica.

Zakan, Žakon, Žarin, Žeste, Žmire, Žutanac.

Lična imena su početkom XIX stoljeća davana po pojedinim svecima a bila su pisana talijanskim jezikom; samo ponegdje pojavljuju se imena iz rimske klasike kao što je Cezar, Claudio, Octavio i slično, te u više navrata ime Napoleon, dok su narodna imena ili pak imena svetaca u hrvatskom obliku rijetka. Ako se ona uopće i pojavljuju, to su isključivo u matičnim knjigama umrlih jer su se pojedine osobe takvim imenom nazivale čitav svoj

život, pa su nakon smrti i tako zapisane. To su: 1798. Matuša (Matussa), 1801. Tomica (Tomizza), 1802. Ivanica (Ivanizza), 1803. Bare, 1804. Mladin, 1815. Svetin i Božica (Boxiza), 1826. Bože (Boxe).

Hrvatska prezimena pisana su talijanskim pravopisom, ali način pisanja opet ovisi o zapisivaču, pa su pojedina prezimena zabilježena na različite načine. Neki zapisivači upotrebljavaju slovo — K —, a neki ga zamjenjuju sa — CH — na početku riječi. Ostala slova pišu: C = Ć, K, CH = K, Ć, Ć, G = J, Đ, GH = G, GL = Lj, GN = Nj, I = J, IE = JE, SS = Š, ZZ = C, X = Ž.

Kad se jednom objavi povijest splitskog življa u cjelini, pa usporedi s onim u splitskoj književnosti, zacijelo će pružiti novu sliku o razvitku i primjeni nadimaka u Splitu, što će biti značajno ne samo za povijest kulture i života u ovom gradu već i posebno za razvoj jezika.

BILJESKE

¹ Knjige rođenih 1791—1826, vjenčanih 1782—1826, umrlih 1773—1827, umrle djece 1773—1827. Histo-rijski arhiv — Split.

² D. Božić-Bužančić, Prilog poznavanju stanovništva Splita u XVIII stoljeću. Građa i prilozi za povijest Dalmacije sv. 8, Split 1974, str. 157—232.

A ni kasnije ostalih godina XIX stoljeća.

³ N. Bezić-Božanić, Stanovništvo Splita u vrijeme borbe za narodni preporod (1870—1881). Zbornik: Hrvatski narodni preporod u Splitu, 1984, str. 133—173.

Božja i Katinin (Krizevich detto Bozia i Catinin KRSTULOVIC reč.)

⁴ R. Vidović, O postanku i značenju splitskih nadimaka. Split 1965.

Nevenka Bezić Božanić

SURNAMES AND NICKNAMES IN SPLIT BY THE BEGINNING OF 19th CENTURY

S u m m a r y

In the past history of Split from the fall of the Venetian rule in 1797 to the second Austrian rule the registers of births, marriages and deaths were run by St. Dujce's Cathedral. At this period the forms of the surnames are of greatest interest as they are not recorded in 18th century, not even in 19th century. These are double surnames which are personal or they define the family's occupation and origin. The published documents have not only a specific importance for the history of the culture and life in the city of Split but also for the study of the language and origin of the surnames and nicknames.

Nevenka Bezić Božanić

PREZIMENA I NADIMCI U SPLITU POČETKOM XIX STOLJEĆA

U razdoblju splitske prošlosti od pada Venecije 1797. do druge austrijske uprave matične knjige vjenčanih, rođenih i umrlih vođene su u katedrali sv. Dujce. U tom vremenu posebno su zanimljivi oblici prezimena, koja se ne spominju u XVIII stoljeću, a ni kasnije u ostalim godinama XIX stoljeća. To su dvojna prezimena koja se u kasnijim godinama gube, te prezimena s nadimcima, koji su lični ili pak određuju obiteljsko zvanje i porijeklo. Objavljivanje ove građe ima ne samo poseban značaj za povijest kulture i života u gradu Splitu već i posebno za proučavanje jezika, te nastanka prezimena i nadimaka.